

27.05.2021

§ 123

Elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antaminen ja uhkasa- kon asettaminen Machi Market Oy:lle

HEL 2020-012662 T 11 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti seuraavaa koskien Machi Market Oy:n elintarvikelainsäädännön vastaista toimintaa.

Toimija

Machi Market Oy, Visbyнкуja 2, 00930 Helsinki, y-tunnus 3123780-1

Elintarvikehuoneisto

Machi Market, Visbyнкуja 2, 00930 Helsinki

Asiaan liittyvät taustatiedot

Elintarvikeeturvallisuusyksikön päällikkö antoi Machi Market Oy:lle 7.1.2021 seuraavan elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen (liite 1)

1. Toimijan on laadittava omavalvontasuunnitelma, noudatettava sitä ja pidettävä sen toteutumisesta kirjaa.
2. Kylmälaitteiden lämpötilojen omavalvontakirjanpitoa tulee tehdä säännöllisesti ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti.
3. Myymälään tulee asentaa asianmukaisesti varusteltu käsienpesupiste palvelumyyntitiskin yhteyteen.
4. Siivousvälineille tulee osoittaa asianmukainen säilytyspaikka. Siivousvälineet on puhdistettava, huollettava ja säilytettävä hygieenisesti.
5. Palvelumyyntitiskillä myynnissä olevista naudanlihoista ja naudanlihaa sisältävistä jauhelihoista on annettava erityislainsäädännön edellyttämät tiedot kuluttajille.
6. Pakatuissa elintarvikkeissa tulee olla suomen- ja ruotsinkieliset säädösten mukaiset pakkausmerkinnät.
7. Pakolliset elintarviketiedot, myös mahdolliset erityislainsäädännön edellyttämät, on oltava asiakkaan saatavilla verkkokaupassa, ennen elintarvikkeen ostopäätöksen tekemistä.

27.05.2021

Määräystä tuli noudattaa 29.1.2021 mennessä. Elintarviketurvallisuusyksikön päällikön antaman määräyksen noudattamisen todentamiseksi elintarvikehuoneistoon tehtiin tarkastus 9.3.2021 (liite 2). Tarkastuksessa todettiin, että määräystä ei ole kaikilta osin noudatettu. Tarkastuksella havaittiin, että myymälään oli asennettu asianmukaisesti varustettu käsienpesupiste palvelumyyntitiskin yhteyteen ja siivousvälineille oli vesipisteellinen siivousvälinekaappi, jossa oli myös pidikkeet pitkävärtisten siivousvälineiden säilyttämistä varten. Toimintaan ei ollut laadittu omavalvontasuunnitelmaa, kylmälaitteiden lämpötilojen omavalvontakirjanpitoa ei oltu tehty, kaikissa pakatuissa elintarvikkeissa ei ole suomen- ja ruotsinkielisiä pakkausmerkintöjä. Palvelumyynnissä myytävien lihatuotteiden alkuperämaat oli ilmoitettu mutta naudanlihan ja naudanlihaa sisältävien jauhelihojen erityislainsäädännön edellyttämiä tietoja ei oltu ilmoitettu. Yrityksen verkkokaupassa osoitteessa www.machimarket.fi ei ollut annettu pakollisia pakkausmerkintöjä elintarvikkeista eikä lihatuotteiden alkuperämaita oltu ilmoitettu tai kerrottu, kuinka ne ovat saatavilla. Verkkokaupan osalta asian käsittely siirretään Ruokavirastolle.

Koska Machi Market Oy ei ole noudattanut elintarviketurvallisuusyksikön päällikön sille asettamaa määräystä, asia on tarpeen saattaa kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston käsiteltäväksi päävelvoitteen uudistamiseksi sekä määräajan ja uhkasakon asettamiseksi. Uhkasakon asettaminen kuuluu kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston toimivaltaan.

Kuuleminen

Machi Market Oy:tä on kuultu 55 §:n mukaisen määräyksen antamisesta, asetettavasta määräajasta sekä uhkasakosta 7.4.2021 päivätyllä kirjeellä (liite 3).

Toimija ei ole antanut vastinetta määräaikaan mennessä.

Päävelvoitteet

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antaa Machi Market Oy:lle seuraavat määräykset (päävelvoitteet):

1. Toimijalla on oltava omavalvontajärjestelmä, jonka avulla toimija tunnistaa ja hallitsee toimintaansa liittyvät vaarat ja varmistaa, että toiminta täyttää elintarvikesäännöksissä asetetut vaatimukset. Toimijan on pidettävä omavalvonnan toteutumisesta kirjaa.
2. Kylmälaitteiden lämpötilojen seuranta varten tulee hankkia lämpötilamittari ja lämpötiloja tulee seurata säännöllisesti ja pitää niistä kirjaa.

27.05.2021

3. Palvelumyyntitiskillä myynnissä olevista naudanlihoista ja naudanlihaa sisältävistä jauhelihoista on annettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1760/2000 13 ja 14 artiklan sekä komission antaman asetuksen (EY) N:o 1275/2007 1 artiklan 4 kohdan edellyttämät tiedot kuluttajille.

4. Pakatuissa elintarvikkeissa tulee olla Euroopan unionin parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 9 artiklan mukaiset pakkausmerkinnät suomen- ja ruotsinkielellä.

Uhkasakon asettaminen

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto asettaa elintarvikelain 68 §:n nojalla päävelvoitteen (määräys) tehosteeksi uhkasakon seuraavasti:

1. määräyksen tehosteeksi 4 000 euroa
2. määräyksen tehosteeksi 4 000 euroa
3. määräyksen tehosteeksi 3 000 euroa
4. määräyksen tehosteeksi 4 000 euroa

Uhkasakkojen yhteismäärä on 15 000 euroa.

Uhkasakko voidaan tuomita uhkasakkolain 10 §:n nojalla maksettavaksi, jos päävelvoitetta ei noudateta eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä.

Määräaika

Määräystä on noudatettava 30.6.2021 mennessä.

Täytäntöönpano

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää elintarvikelain 78 §:n nojalla, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Perustelut

Ympäristöpalvelut on todennut Machi Market Oy:n elintarvikehuoneistoon tehdyllä tarkastuksella, että toimija ei ole korjannut kaikkia tarkastuksilla havaittuja epäkohtia. Koska Machi Market Oy ei ole itse ryhtynyt toimenpiteisiin huoneistossa havaittujen epäkohtien korjaamiseksi kehotuksista ja määräyksestä huolimatta, on epäkohtien korjaamiseksi

27.05.2021

tarpeen antaa elintarvikelain (297/2021) 55 §:ssä tarkoitetut määräykset uhkasakolla tehostettuna.

Elintarvikelain 55 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toimijan korjaamaan epäkohdan, jos:

- 1) elintarvike tai elintarvikekontaktimateriaali, elintarvikehuoneisto tai alkutuotantopaikka taikka elintarvike- tai kontaktimateriaalitoiminta voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai ne ovat muutoin elintarvikesäännösten vastaisia; tai
- 2) elintarvikkeesta tai elintarvikekontaktimateriaalista annetut tiedot voivat aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai johtaa kuluttajaa harhaan.

Elintarvikesäännösten vastaisuus on määrättävä korjattavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

Elintarvikelain 15 §:n mukaan elintarvikealan ja kontaktimateriaalialan toimijalla on oltava järjestelmä, jonka avulla toimija tunnistaa ja hallitsee toimintaansa liittyvät vaarat ja varmistaa, että toiminta täyttää elintarvikesäännöksissä asetetut vaatimukset. Toimijan on kirjattava oma-
valvonnan tulokset riittävällä tarkkuudella.

Maa- ja metsätalousministeriön elintarvikehygieniasta antaman asetuksen (318/2021) 22 §:n mukaan omavalvonnan kirjausten tulee sisältää tallenteet omavalvonnan toteuttamisesta, siihen liittyvistä mittauksista, tutkimuksista ja selvityksistä sekä tehdyistä korjaavista toimenpiteistä ja ilmoituksista viranomaiselle.

Toimijan on säilytettävä omavalvonnan kirjauksia vähintään yksi vuosi elintarvikkeen viimeisen käyttöajankohdan tai vähimmäissäilyvyysajan jälkeen tai vähintään yksi vuosi elintarvikkeen käsittelystä, jos edellä mainittuja päiväysmerkintöjä ei vaadita, jollei asiasta ole toisin säädetty. Toimijan on lisäksi säilytettävä tehtyjen tutkimusten viimeisimmät tulokset. Kirjausten on oltava valvontaviranomaisen saatavilla.

Machi Marketilla ei ollut omavalvontajärjestelmää eikä siihen liittyvää kirjanpitoa. Kylmälaitteiden lämpötilaseurantaa varten ei ollut lämpömittaria eikä lämpötilaseurantaa ollut tehty.

Komission antaman asetuksen (EY) N:o 275/2007 5c artiklan mukaan muiden kuin esipakattujen naudanlihapalojen pakolliset merkinnät ovat maiden nimet, joissa lihan alkuperänä olevat eläimet ovat syntyneet ja joissa ne on kasvatettu ja teurastettu, sekä niiden maiden nimet, joissa ruhot on leikattu. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1760/2000 13 artiklan 5 b kohdan mukaan jos liha on peräisin eläimistä, jotka ovat syntyneet ja jotka on kasvatettu ja teurastettu samassa maassa, tieto voidaan esittää muodossa Alkuperä: (EU jäsen-

valtion tai kolmannen maan nimi). Lisäksi pakollisia merkintöjä on saman asetuksen ((EY) N:o 1760/2000) 13 artiklan mukaan erätiedot eli viitenumero tai -koodi, joka osoittaa lihan ja eläimen/eläinten välisen yhteyden. Tämä numero voi olla yksittäisen eläimen tunnistusnumero, josta liha on peräisin tai eläinryhmän tunnistusnumero. Saman asetuksen 14 artiklan mukaan jauhettua naudanlihaa valmistavien on merkittävä leikkaamon tietojen sijaan ”valmistettu (jäsenvaltion tai kolmannen maan nimi)” sen mukaan, missä liha on valmistettu ja alkuperävaltio jos se eroaa valmistusvaltiosta.

Tiedot on sijoitettava kyseisten lihapalojen läheisyyteen siten, että lopullinen kuluttaja voi erottaa toisistaan eri alkuperää olevat lihat. Päivittäin pakkaamattomana myytävien naudanlihapalojen teurastamoiden ja leikkaamojen hyväksymisnumeroista on pidettävä kirjaa ja tiedot on ilmoitettava pyynnöstä asiakkaalle.

Machi Market myymälässä asiakkaille ei ollut palvelumyynnissä ilmoitettu naudanlihan alkuperä-, teurastettu- ja leikattu-merkintöjä eikä erätunnuksia.

Euroopan parlamentin ja neuvoston antaman asetuksen (EU) N:o 1169/2011 9 artiklan 1 kohdan mukaan seuraavien tietojen ilmoittaminen on pakollista 10-35 artiklan mukaisesti, jollei tähän lukuun sisältyvistä poikkeuksista muuta johdu:

- a) elintarvikkeen nimi;
- b) ainesosaluettelo;
- c) elintarvikkeen tuotannossa tai valmistelussa käytetyt ainesosat tai valmistuksen apuaineet, joka on lueteltu liitteessä II, tai liitteessä II luetelluista allergioita ja intoleransseja aiheuttavista aineista ja tuotteista johdetut ainesosat tai valmistuksen apuaineet, joka ovat mukana valmiissa tuotteessa sellaisenaan tai jossakin muussa muodossa;
- d) tiettyjen ainesosien ja ainesosien ryhmien määrät;
- e) elintarvikkeen sisällön määrä;
- f) vähimmäissäilyvyysaika tai viimeinen käyttöajankohta
- g) erityiset säilyvyysolosuhteet ja/tai käyttöolosuhteet;
- h) 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu elintarvikealan toimijan nimi tai toiminimi ja osoite;
- i) alkuperämaa tai lähtöpaikka siten kuin siitä on säädetty 26 artiklassa;
- j) käyttöohje, jos elintarvikkeen tarkoituksen mukainen käyttö ilman sitä on vaikeaa.
- k) juomien todellinen alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina, jos alkoholipitoisuus on suurempi kuin 1,2 tilavuusprosenttia;
- l) ravintoarvoilmoitus

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (834/2014) elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle 4 §:n mukaan valmiiksi pakatun elintarvikkeen pakolliset pakkausmerkinnät on kaksi kielisessä kunnassa myytävään tai muuten luovutettavaan elintarvikkeisiin tehtävä ainakin suomen ja ruotsin kielellä.

Machi Market myymälässä suurimmasta osasta pakattuja elintarvikkeita puuttui suomen- ja ruotsinkieliset pakkausmerkinnät.

Perustelut uhkasakon asettamiselle

Elintarvikelain 68 §:n mukaan valvontaviranomainen voi tehostaa elintarvikelain nojalla annettua määräystä tai kieltä uhkasakolla tai teettämisen- ja keskeyttämishallalla. Uhkasakkoa sekä teettämisen- ja keskeyttämishallaa koskevissa asioissa noudatetaan muutoin, mitä uhkasakkoissa (1113/1990) säädetään.

Uhkasakkolain 6 §:n mukaan uhkasakko asetetaan määräämällä päävelvoite asianosaisen noudatettavaksi sakon uhalla. Kunkin päävelvoitteen tehosteeksi on asetettava eri uhkasakko.

Uhkasakkolain 8 §:n mukaan uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat.

Epäkohtien poistamiseksi on kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston tarpeen asettaa Machi Market Oy:lle uhkasakko, koska toimija ei ole noudattanut elintarviketurvallisuusyksikön päällikön sille asettamaa elintarvikelain 55 §:n mukaista määräystä.

Ilmoitusvelvollisuus omaisuuden tai käyttöoikeuden luovutustilanteessa

Uhkasakkolain 18 §:n mukaan milloin uhkasakko, teettämishallalla tai keskeyttämishallalla on asetettu kiinteää tai irtainta omaisuutta koskevan päävelvoitteen tehosteeksi, velvoitetun on omaisuuden tai sen käyttöoikeuden luovuttaessaan ilmoitettava luovutuksensaajalle, minkälainen päävelvoite ja uhka sitä koskee. Velvoitetun on lisäksi ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite. Luovutuksella tarkoitetaan myyntiä, vaihtoa, lahjoitusta sekä vuokrausta ja vuokraoikeuden siirtoa.

Jos velvoitettu eli Machi Market Oy luovuttaa määräyksen kohteena olevan irtaimen tai kiinteän omaisuuden tai sen käyttöoikeuden kolmannelle, on sen ilmoitettava luovutuksensaajalle, millainen päävelvoite ja uhka tätä omaisuutta koskee. Ilmoitus on tehtävä luovutusasiakirjaan otetuilla maininnoilla tai muuten todisteellisesti. Machi Market Oy:n

on ilmoitettava myös Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön elintarviketurvallisuusyksikölle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Sovellettavat oikeusohjeet

Elintarvikelaki (297/2021) 1 §, 15 §, 27 §, 55 §, 68 §, 75 §, 78 §
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 9 artikla
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1760/2000 nautaeläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottamisesta sekä naudanlihan ja naudanlihatuotteiden pakollisesta merkitsemisestä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 820/97 kumoamisesta 13 ja 14 artikla
Komission asetus (EY) N:o 275/2007 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1760/2000 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä naudanlihan ja naudanlihatuotteiden merkinnän osalta annetun asetuksen (EY) N:o 1825/2000 muuttamisesta 5 c artikla
Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarvikehygieniasta (318/2021) 22 §
Maa-metsätalousministeriön asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (834/2014) 4 §
Hallintolaki (434/2003) 34 §, 36 §
Ulkasakkolaki (1113/1990) 6 §, 8 §, 18 §, 22 §, 23 §, 24 §

Toimivaltaperuste

Kaupunkiympäristön ympäristö- ja lupajaosto on elintarvikelain (297/2021) 27 §:n mukainen kunnan valvontaviranomainen.

Päätöksen tiedoksianto

Päätös toimitetaan velvoitetulle haastetiedoksiantona.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Inka Luukkala, elintarviketarkastaja, puhelin: 310 32097
inka.luukkala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Elintarvikelain 55 §:n mukainen määräys Machi Market Oy 7.1.2021
- 2 Tarkastuskertomus 9.3.2021
- 3 Machi Market kuuleminen elintarvikelain 55 §:n mukaisesta määräyksen antamisesta, määräyksestä ja uhkasakosta, allekirjoitettu

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiympäristö@hel.fi

Käyntiosoite
Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

27.05.2021

Hallintovalitus, elintarvikelain mukainen jaoston päätös

Otteet

Ote

Machi Market Oy

Otteen liitteet

Hallintovalitus, elintarvikelain mukainen
jaoston päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Inka Luukkala, elintarviketarkastaja, puhelin: 310 32097
inka.luukkala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Elintarvikelain 55 §:n mukainen määräys Machi Market Oy 7.1.2021
- 2 Tarkastuskertomus 9.3.2021
- 3 Machi Market kuuleminen elintarvikelain 55 §:n mukaisesta määräyk-
sen antamisesta, määräyksestä ja uhkasakosta, allekirjoitettu

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, elintarvikelain mukainen jaoston päätös

Otteet

Ote

Machi Market Oy

Otteen liitteet

Hallintovalitus, elintarvikelain mukainen
jaoston päätös

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Ympäristöpalve-
lut Elintarviketurvallisuusyksikkö Yksikön päällikkö 07.01.2021 § 1

HEL 2020-012662 T 11 02 00

Päätös

27.05.2021

Toimija

Machi Market Oy, Visbyнкуja 2, 00930 Helsinki
y-tunnus 3123780-1

Elintarvikehuoneisto

Machi Market, Visbyнкуja 2, 00930 Helsinki

Elintarviketurvallisuusyksikön päällikön määräys

1. Toimijan on laadittava omavalvontasuunnitelma, noudatettava sitä ja pidettävä sen toteutumisesta kirjaa.
2. Kylmälaitteiden lämpötilojen omavalvontakirjanpitoa tulee tehdä säännöllisesti ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti.
3. Myymälään tulee asentaa asianmukaisesti varusteltu käsienpesupiste palvelumyyntitiskin yhteyteen.
4. Siivousvälineille tulee osoittaa asianmukainen säilytyspaikka. Siivousvälineet on puhdistettava, huollettava ja säilytettävä hygieenisesti.
5. Palvelumyyntitiskillä myynnissä olevista naudanlihoista ja naudanlihaa sisältävistä jauhelihoista on annettava erityislainsäädännön edellyttämät tiedot kuluttajille.
6. Pakatuissa elintarvikkeissa tulee olla suomen- ja ruotsinkieliset säädösten mukaiset pakkausmerkinnät.
7. Pakolliset elintarviketiedot, myös mahdolliset erityislainsäädännön edellyttämät, on oltava asiakkaan saatavilla verkkokaupassa, ennen elintarvikkeen ostopäätöksen tekemistä.

Määräaika

Edellä mainitut toimenpiteet on toteutettava 29.1.2021 mennessä.

Täytäntöönpano

Määräystä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen (kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto) toisin määrää.

Asiaan liittyvät taustatiedot

Machi Market myymälä maahantuo eläinperäisiä elintarvikkeita EU:n sisämarkkinoilta. Lisäksi myymälässä on palvelumyyntiä, verkkokauppa ja teollisesti pakattujen elintarvikkeiden myyntiä. Myymälään tehtiin tar-

27.05.2021

kastus valituksen johdosta 3.3.2020, jolloin huomattiin, että myymälän nimi oli vaihtunut Machi Marketiksi. Myymälän uusi omistaja kertoi ostaneensa Somar Food Oy:n (y-tunnus 2856468-4) ja jatkavansa myymälätoimintaa samalla y-tunnuksella, vain myymälän nimi vaihtui.

Myymälään tehtiin valvontasuunnitelman mukainen tarkastus 18.8.2020 (Liite 1 Tarkastuskertomus 18.8.2020) Tällöin on havaittu, että

-Toimijalla ei ollut suunnitelmaa omavalvonnan hallintaan eikä omavalvontaan liittyvää lämpötilaseurantaa ollut tehty.

-Palvelumyyntitiskin yhteydessä ei ollut käsienpesupistettä.

-Siivousvälineille ei ollut erillistä siivousvälinevarastoa, jossa on vesipiste ja kaatoallas.

-Myynnissä oli paljon valmiiksi pakattuja elintarvikkeita, joista puuttuivat suomenkieliset pakkausmerkinnät.

-Asiakkaille ei ollut palvelumyynnissä ilmoitettu lihan alkuperä-, teuras-tettu- ja leikattu-merkintöjä eikä erätunnuksia.

Korjaavat toimenpiteet on edellytetty tehtäväksi 19.10.2020 mennessä

Ympäristöpalveluihin tulleiden asiakasvalitusten (5.11.2020 ja 9.11.2020) mukaan Machi Marketin verkkokauppa mainostaa kotimais-ta lihaa, mutta verkkosivuilla ei ole esillä lihatuotteiden alkuperämaatie-toja eikä pakattuna myytävien elintarvikkeiden tietoja.

Uusintatarkastuksessa 12.11.2020 havaittiin, että myymälätoimintaa pi-tävä yritys on vaihtunut 1.5.2020 ja toimijanvaihdosilmoitus täytettiin tarkastuksen aikana. Edellinen tarkastus 16.8.2020 kirjattiin edellisen yrityksen (Somar Food Oy, y-tunnus 2856468-4) tiedoilla valvontajär-jestelmään, sillä toimija ei kertonut yrityksen vaihtuneen. Myymälän ni-mi ja vastuuhenkilö ovat pysyneet samoina.

Tarkastuksella todettiin, ettei kaikkia epäkohtia ole korjattu määrääjas-sa, lisäksi myymälän sisäänkäynnin edessä oli mainos, jonka mukaan myymälässä myydään 100 % suomalaista lihaa. Asiakirjojen mukaan lampaan liha oli puolalaista ja nauta ja broileri olivat Latviasta (Liite 2 tarkastuskertomus 12.11.2020).

Kuuleminen

Toimijaa on kuultu elintarvikelain (23/2006) 55 §:n mukaisesta mää-räyksestä sekä asetettavasta määrääjasta 3.12.2020 päivätyllä kirjeel-lä. (Liite 3)

Toimija ei ole antanut vastinetta määräaikaan mennessä.

Päätöksen perustelut

Neuvonnasta, opastuksesta ja kehotuksesta huolimatta Machi Market Oy ei ole korjannut kaikkia tarkastuksilla havaittuja epäkohtia. Koska Machi Market Oy ei ole itse ryhtynyt toimenpiteisiin huoneistossa havaittujen epäkohtien korjaamiseksi, on epäkohdan/epäkohtien korjaamiseksi tarpeen antaa elintarvikelain 55 §:ssä tarkoitettu määräys.

Elintarvikelain 55 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä epäkohdan poistettavaksi, jos elintarvike tai siitä annetut tiedot, elintarvikkeen tuotanto-, jalostus- tai jakeluvaihe, elintarvikehuoneisto tai niissä harjoitettava toiminta voivat aiheuttaa terveysvaaraa, vaarantaa elintarvikkeesta annettujen tietojen oikeellisuuden tai riittävyden, johtaa kulluttajaa harhaan tai ovat muuten elintarvikemääräysten vastaisia. Määräysten vastaisuus on määrättävä poistettavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

Elintarvikelain 19 §:n mukaan elintarvikealan toimijalla on oltava järjestelmä, jonka avulla toimija tunnistaa ja hallitsee toimintaansa liittyvät vaarat ja varmistaa, että elintarvike ja sen käsittely täyttävät elintarvikemääräyksissä asetetut vaatimukset. Toimijan on kirjattava omavalvonnan tulokset riittävällä tarkkuudella.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta (1367/2011) 5§:n mukaan omavalvonnan kirjausten tulee sisältää tallenteet omavalvonnan toteuttamisesta, siihen liittyvistä mittauksista, tutkimuksista ja selvityksistä sekä suoritetuista korjaavista toimenpiteistä ja ilmoituksista viranomaiselle. Tallenteiden on oltava viranomaisten saatavilla.

Toimijan on säilytettävä omavalvonnan tallenteita vähintään vuosi elintarvikkeen viimeisen käyttöpäivän tai parasta ennen päivän jälkeen tai vähintään vuosi elintarvikkeen käsittelystä, mikäli edellä mainittuja päiviä ei ole asetettu.

Machi Marketilla ei ollut omavalvontajärjestelmää eikä siihen liittyvää kirjanpitoa.

Elintarvikelain 10 §:ssä todetaan, että elintarvikehuoneisto on suunniteltava, sijoitettava, rakennettava ja varustettava, kunnossapidettava, hoidettava sekä toiminta siellä järjestettävä siten, ettei elintarvikehuoneistossa tuotettavien, valmistettavien, säilytettävien taikka käsiteltävien elintarvikkeiden turvallisuus vaarannu ja että elintarvikkeet ja elintarvikehuoneistot myös muutoin täyttävät tämän lain mukaiset vaatimukset.

27.05.2021

Yleisen elintarvikehygieniasetuksen (852/2004, liite II luku I) mukaan tiloissa on oltava riittävä määrä asianmukaisesti sijoitettuja ja käsien pesuun tarkoitettuja pesualtaita. Käsienpesualtaissa pitää olla käsienpesuun ja hygieeniseen kuivaamiseen tarvittavat aineet. Machi Market myymälässä ei ollut käsienpesupisteitä palvelumyyntitiskin yhteydessä.

Maa- ja metsätalousministeriön ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta antaman asetuksen (1367/2011) 3§:n mukaan elintarvikehuoneiston siivousvälineet on puhdistettava, huollettava ja säilytettävä hygieenisesti. Machi Market myymälässä siivousvälineille ei ollut asianmukaista säilytys-, puhdistus- ja huoltopaikkaa, vaan siivousvälineet olivat tiskihuoneessa ja lihankäsittelyhuoneessa.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1760/2000 II osion I jakson mukaan pakatun ja leikatun naudanlihan tai naudanlihatuotteen tai naudanlihaa sisältävien jauhelihojen pakollisia alkuperämerkintöjä ovat:

- erätunnus
- alkuperä -merkintä
- teurastettu -merkintä
- leikattu -merkintä leikatussa lihassa
- valmistettu -merkintä jauhelihassa

Komission asetus (EY) N:o 1825/2000 5c §:n mukaan irtomyynnissä olevan naudanlihan ja siitä valmistetun jauhelihan välittömässä läheisyydessä näkyvällä tavalla merkittynä on oltava vastaavat alkuperätiedot kuin lihapakkauksissa lukuun ottamatta naudanlihan osalta teurastamoiden ja leikkaamoiden hyväksymisnumeroita.

Komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1337/2013 mukaan pakatun lampaan- ja vuohenlihan ja siipikarjan lihan ja kyseisen eläimen lihaa sisältävän jauhelihan alkuperämaa on ilmoitettava seuraavasti:

- Jos eläin on syntynyt, kasvatettu ja teurastettu yhdessä maassa, voidaan ilmoittaa lihan alkuperämaa merkinnällä: "Alkuperä: maan nimi ja erätunnus".
- Muussa tapauksessa lihan alkuperätiedot annetaan komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1337/2013, 5 artiklan mukaisesti: kasvatustamaa-, teurastustamaa- ja erätunnus -merkinnöillä.

Irtomyynnissä olevan lampaan- ja vuohenlihan ja siipikarjanlihan sekä kyseisen eläimen lihasta valmistetun jauhelihan välittömässä läheisyydessä on näkyvällä tavalla oltava merkittynä vastaavat alkuperämaatiedot kuin mitä vaaditaan ilmoitettavan pakatuissa tuotteissa. Tiedot voidaan antaa myös suullisesti edellyttäen, että elintarvikkeen luovutuspaikassa kuluttajalle selvästi ja helposti havaittavalla tavalla ilmoite-

27.05.2021

taan, että tiedot on saatavissa pyydettyä henkilökunnalta. Tietojen on oltava kirjallisessa tai elektronisessa muodossa elintarvikkeen luovutuspaikassa henkilökunnan ja valvontaviranomaisen saatavissa. Machi Market myymälässä asiakkaille ei ollut palvelumyynnissä ilmoitettu naudanlihan alkuperä-, teurastettu- ja leikattu-merkintöjä eikä erätunnuksia.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 9 artiklan 1 kohdan mukaan seuraavien tietojen ilmoittaminen on pakollista 10-35 artiklan mukaisesti, jollei tähän lukuun sisältyvistä poikkeuksista muuta johdu:

- a) elintarvikkeen nimi;
- b) ainesosaluettelo;
- c) elintarvikkeen tuotannossa tai valmistelussa käytetyt ainesosat tai valmistuksen apuaineet, joka on lueteltu liitteessä II, tai liitteessä II luetelluista allergioista ja intoleransseista aiheuttavista aineista ja tuotteista johdetut ainesosat tai valmistuksen apuaineet, joka ovat mukana valmiissa tuotteessa sellaisenaan tai jossakin muussa muodossa;
- d) tiettyjen ainesosien ja ainesosien ryhmien määrät;
- e) elintarvikkeen sisällön määrä;
- f) vähimmäissäilyvyysaika tai viimeinen käyttöajankohta
- g) erityiset säilyvyysolosuhteet ja/tai käyttöolosuhteet;
- h) 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu elintarvikealan toimijan nimi tai toiminimi ja osoite;
- i) alkuperämaa tai lähtöpaikka siten kuin siitä on säädetty 26 artiklassa;
- j) käyttöohje, jos elintarvikkeen tarkoituksen mukainen käyttö ilman sitä on vaikeaa.
- k) juomien todellinen alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina, jos alkoholipitoisuus on suurempi kuin 1,2 tilavuusprosenttia;
- l) ravintoarvoilmoitus

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 14 §:n mukaan pakollisten elintarviketietojen lukuun ottamatta vähimmäissäilyvyysaika tai viimeistä käyttöajankohtaa, on oltava etämyynnissä saatavilla ennen kuin osto tehdään, ja ne on esitettävä etämyyntiin liittyvässä aineistossa tai toimitettava muilla soveltuvilla keinoilla, jotka elintarvikealan toimijan on ilmoitettava selvästi. Kun käytetään muita soveltuvia keinoja, pakolliset elintarviketiedot on toimitettava ilman elintarvikealan toimijan kuluttajalta perimää lisämaksua.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (834/2014) elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle 4 §:n mukaan valmiiksi pakatun elintarvikkeen pakolliset pakkausmerkinnät on kaksi kielisessä kunnassa myytä-

27.05.2021

viin tai muuten luovutettaviin elintarvikkeisiin tehtävä ainakin suomen ja ruotsin kielellä.

Elintarvikelain 9 §:ssä todetaan, että elintarvikkeesta ei saa antaa harhaanjohtavia tietoja. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011, elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 7§:n kohdan 1 mukaan Elintarviketiedot eivät saa johtaa harhaan, erityisesti elintarvikkeen erityispiirteiden ja erityisesti sen luonteen, yksilöllisyyden, ominaisuuksien, koostumuksen, määrän, säilyvyyden, alkuperämaan tai lähtöpaikan, valmistus- tai tuotantomenetelmän osalta.

Machi Market myymälässä oli myynnissä paljon pakattuja elintarvikkeita, joista puuttuivat suomen- ja ruotsinkieliset pakkausmerkinnät. Verkko-kaupassa ei oltu ilmoitettu asiakkaille pakollisia elintarviketietoja. Machi Market myymälän edustalla mainostettiin myymälässä myytävän 100 % suomalaista lihaa.

Päätöksen perusteena olevat asiakirjat

1. Tarkastuskertomus 18.8.2020.
2. Tarkastuskertomus 12.11.2020
3. Machi Market Oy:n kuuleminen 3.12.2020.

Sovellettavat oikeusohjeet

Elintarvikelaki (23/2006) 1 §, 9 §, 10 §, 19 §, 55 §, 74 §, 78 §
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004 elintarvikehygieniasta liite II luku I
Maa- ja metsätalousministeriön asetus ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta (1367/2011) 3 §, 5 §
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1760/2000 II osio I jakso
Komission asetus (EY) N:o 1825/2000 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1760/2000 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä naudanlihan ja naudanlihatuotteiden merkinnän osalta 5c §
Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1337/2013, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 soveltamissäännöistä tuoreen, jäädytetyn tai jäädytetyn sianlihan, lampaan- tai vuohenlihan ja siipikarjan lihan alkuperämaan tai lähtöpaikan ilmoittamisen osalta
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 7 §, 9 §, 14 §
Maa-metsätalousministeriön asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (834/2014) 4 §
Hallintolaki (434/2003) 34 §, 36 §

27.05.2021

Toimivaltaperuste

Kaupunkiympäristön ympäristö- ja lupajaosto on elintarvikelain (23/2006) 32 §:n mukainen kunnan valvontaviranomainen. Ympäristö- ja lupajaosto on siirtänyt päätäntävaltaansa edelleen elintarviketurvallisuuksyksikön päällikölle.

Mahdolliset jatkotoimenpiteet asiassa

Mikäli epäkohtia ei ole korjattu määräaikaan mennessä, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle voidaan esitellä päätösehdotus, jossa elintarviketurvallisuuksyksikön päällikön antamaan määräystä tulnaisiin tehostamaan uhkasakolla. Uhkasakon suuruus voisi olla 10 000- 20 000 euroa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

Tiedoksiantotapa

Pöytäkirjanote toimitetaan haastetiedoksiantona Machi Market Oy:lle

Lisätiedot

Inka Luukkala, elintarviketarkastaja, puhelin: 310 32097
inka.luukkala(a)hel.fi